

ประสิทธิผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกร

ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดระนอง

THE EFFECTIVENESS OF FARMER'S PERSONAL FINANCIAL MANAGEMENT UNDER THE SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY IN RANONG PROVINCE

กิตติคุณ จิวไม้แดง

Kittikon Jiewmaidang

สาขาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โทร 0-8462-58085 อีเมล kittikon.j@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกร ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดระนอง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกร ในจังหวัดระนอง 400 รายซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มแบบชั้นภูมิ ได้รับค่าความน่าเชื่อถือได้เท่ากับ 0.968 โดยสรุปผลการวิจัยอย่างเป็นระบบผ่านการใช้สถิติเชิงพรรณนาเพื่ออธิบายสภาพส่วนบุคคลและระดับการให้ความสำคัญของพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคล โดยใช้การวิเคราะห์ปัจจัยตัวแปรเพื่อสกัดและจัดกลุ่มคำถามในการได้มาซึ่งตัวแปรอิสระอย่างถูกต้องแม่นยำรวมทั้งใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันเพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัยในครั้งนี้เกี่ยวกับความมีอิทธิพลและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตามซึ่งผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรในจังหวัดระนองให้ความสำคัญต่อทุกปัจจัยของพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลในระดับมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งการวางแผนทางการเงินที่ดี ภายใต้การประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการใช้จ่ายเงินอย่างรอบคอบ ไม่ก่อหนี้ที่ไม่จำเป็นซึ่งจะนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี อีกทั้งผลการวิจัยยังค้นพบว่าพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลประกอบด้วย การวางแผนทางการเงินและพฤติกรรมการก่อหนี้มีอิทธิพลโดยตรง และมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกรภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดระนอง โดยปัจจัยดังกล่าวสามารถพยากรณ์ได้ถึงร้อยละ 81.50

คำสำคัญ : การจัดการการเงินส่วนบุคคล, เกษตรกร, ประสิทธิภาพ, จังหวัดระนอง

Abstract

The primary objective of this study was to investigate factors impacting the effectiveness of farmer's personal financial management under the sufficiency economy philosophy in Ranong

province. Questionnaires were the instrument, as the value of reliability was received about 0.968, used for collecting data from 400 farmers in Ranong province as chosen through using stratified sampling. The results were systemically summarized through using descriptive statistics for expounding individual status as well as important factors of personal financial management behavior including factor analysis was also employed to intercept and classify those questions for obtaining the accurate independent variables while multiple regression analysis and Pearson correlation coefficient were also used for examining research hypothesis in terms of the influences and relationships between those independent variables affecting dependent variables. The results discovered that all factors of personal financial management behavior were given the much important level through the farmer opinions in Ranong province especially the well financial planning under the sufficiency economy philosophy must not generate debts that were unnecessary, this situation has always left to the well life quality. Furthermore, another result revealed personal financial management behaviors have been consisted of the financial planning and debt regeneration behaviors have exactly had the direct influence and positive relationship to the effectiveness of farmer's personal financial management under the sufficiency economy philosophy in Ranong province while those independent variables aforementioned have totally influenced to approximately predict about 81.50%.

Keywords : Personal Financial Management, Farmer, Effectiveness, Ranong Province

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเกษตรกรไทยได้ประสบกับปัญหาผลผลิตตกต่ำไม่ว่าจะเป็นยาง ปาล์ม หรือแม้กระทั่งผลิตผลชนิดอื่น แม้ว่าทางหน่วยงานรัฐบาลและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจะลงมาช่วยเหลือก็ตาม (กวิณ มุสิกกา, สุขชนนี เมธิโยธิน, และบรรพต วิรุณราช, 2562) ทั้งการช่วยเหลือส่วนที่เป็นตัวเงินและการช่วยเหลือในการรับซื้อผลผลิตแต่ก็ไม่สามารถที่แก้ไขปัญหาได้ จึงทำให้เกษตรกรไทยประสบปัญหาในเรื่องของการขาดสภาพคล่องเป็นอย่างมาก (สุพิชชา โชติกาจร และฐาภรณ์ อนุสรณ์พาณิชย์กุล, 2562) อีกทั้งเกษตรกรไทยยังไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการบริหารการเงินของครัวเรือนทำให้ไม่สามารถทราบได้ว่าในแต่ละวันมีรายได้และค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใดรวมทั้งไม่มีการวางแผนทางการเงินที่ดีส่งผลให้เกษตรกรไทยมีคุณภาพชีวิตไร้ซึ่งคุณภาพตามที่ควรเกษตรกรควรเริ่มจากการเอาใจใส่กับการจัดการการเงินของตนเอง เพื่อรับรู้ถึงรายได้และค่าใช้จ่ายทั้งที่กำลังจะเกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคตโดยนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตรมาประยุกต์ให้เข้ากับบริบทของตน ให้มากที่สุด (อมรพันธุ์ เปล่งงูเหลือม, 2559) ตามที่หลักการดังกล่าวประกอบด้วยความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวผ่านการใช้ความรู้และคุณธรรมประกอบการวางแผนและตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมทั้งในงานส่วนบุคคลและครัวเรือน (สมนึก ชูปานกลีบ, 2560) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประยุกต์เข้ากับการดำเนินชีวิตและจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกรโดยใช้การจัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างเหมาะสมขณะที่การจัดทำบัญชีครัวเรือนเป็นแนวทางหนึ่งซึ่งช่วยในการวางแผนการใช้จ่ายเงินของเกษตรกรรวมทั้งสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตให้ไปในทิศทางที่ดียิ่งขึ้นและสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการจัดการการเงินโดยสร้างวินัยการออมซึ่งนำไปสู่การมีเงิน

ไว้ใช้จ่ายในยามจำเป็นหรือฉุกเฉินแต่ทว่าเกษตรกรผู้ทำบัญชีครัวเรือนไม่เอาจริงเอาจึงในการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับเกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในการจัดทำบัญชีครัวเรือนและในขณะเดียวกันเกษตรกรมีพฤติกรรมทางการเงินในการดำรงชีวิตที่ไม่มีความเข้าใจในคุณค่าของเงินที่ใช้หรืออาจ เรียกได้ว่าเกษตรกรไม่มีความเข้าใจในอำนาจของเงินที่ตนเองครอบครองอยู่ซึ่งอาจใช้จ่ายในทางไม่เหมาะสมได้เช่นกันซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเกษตรกรมีนิสัยการใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือยหรือขาดซึ่งนิสัยการประหยัดมัธยัสถ์ (วิกมล คำด้วงโรม, 2562) ซึ่งส่งผลโดยตรงถึงความสามารถในการเก็บออมและการจัดการหนี้สินของเกษตรกรในปัจจุบันเช่นกัน ดังนั้นการจัดการการเงินส่วนบุคคลจึงเป็นเครื่องมือหนึ่งในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางการเงินส่วนบุคคลและครัวเรือนที่แบบยลซึ่งจะนำไปสู่ความผาสุกและฐานะทางการเงินที่ดีขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคตนั่นเอง (Greg McKeown, 2018; Sabri and Zakaria, 2015) ดังนั้นเพื่อที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและค้นหาปัจจัยที่ใช้ในการปรับพฤติกรรมทางการเงินของเกษตรกรในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลและครัวเรือนให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น การวิจัยนี้จึงจำเป็นต้องศึกษาประสิทธิภาพการจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกรภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่จะเป็นประเด็นด้านสภาพส่วนบุคคลด้านพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคล และความสอดคล้องกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์เข้ากับการจัดการการเงินส่วนบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการวิจัยที่ได้รับจะนำไปใช้ในการกำหนดแนวทางและข้อเสนอแนะให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชนก็ตาม ในการส่งเสริมการจัดการการเงินส่วนบุคคลแก่เกษตรกรภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดระนองตามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัยในครั้งนี้เช่นกัน

จังหวัดระนองมีผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญคือมันคุ่มและทุเรียน ซึ่งในปีที่ผ่านมาได้ประสบกับปัญหาราคาคาตกต่ำ ส่งผลต่อสภาพคล่องทางการเงินอีกทั้งเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุจึงไม่มีความสามารถในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ขณะที่เกษตรกรวัยกลางคนไม่เอาใจใส่ในการจัดการการเงินของครัวเรือนทำให้มีเงินสำรองไม่พอใช้จ่ายในยามที่ผลผลิตทางการเกษตรไม่ได้รับความตามที่คาดหวังไว้ อันเป็นผลพวงจากการขาดการจัดการทางการเงิน ที่ตีรวมถึงการขาดภูมิคุ้มกันตนเองอย่างเหมาะสม (มวริสา ต่อที่ชะ, 2559) ประกอบกับสถิติการเป็นหนี้ของเกษตรกรในจังหวัดระนองที่สูงถึง 256,318.00 บาทต่อครัวเรือนและสัดส่วนของครัวเรือนที่เป็นหนี้ถึงร้อยละ 58.60 นั้นหมายความว่าเกษตรกรจำนวนครึ่งหนึ่งเป็นหนี้ขณะที่การออมเงินของเกษตรกรในจังหวัดระนองมีมากถึงร้อยละ 86.40 ของจำนวนเกษตรกรทั้งจังหวัดแต่ทว่าจำนวนเงินออมที่แสดงในบัญชีเงินฝากธนาคารของเกษตรกรแต่ละรายมีไม่ถึง 10,000 บาท ซึ่งถือเป็นสถานการณ์วิกฤตตามที่ต้องค้นหาข้อเท็จจริงถึงสาเหตุของวิกฤตการณ์การออมของเกษตรกรเช่นกัน

จะเห็นได้ว่าความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันตนเองที่ดีตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงยังไม่ถูกประยุกต์เข้ากับวิถีชีวิตของเกษตรกรโดยเฉพาะเกษตรกรในจังหวัดระนองจึงนำมาสู่ปัญหาทางการเงินที่ยากจะจัดการตามที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ทราบถึงสาเหตุที่แท้จริงและส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของเกษตรกรในที่สุดโดยเฉพาะคุณภาพทางการเงินที่ไร้ซึ่งประสิทธิภาพอย่างสิ้นเชิง การวิจัยนี้จึงมีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างมากเพื่อที่จะค้นหาปัจจัยในการปรับปรุงแก้ไขและส่งเสริมให้เกษตรกรโดยเฉพาะเกษตรกรในจังหวัดระนองมีการจัดการการเงินส่วนบุคคลภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพส่วนบุคคลของเกษตรกรในจังหวัดระนอง

2. เพื่อศึกษาระดับการให้ความสำคัญต่อปัจจัยพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกรในจังหวัดระนอง

3. เพื่อศึกษาระดับการให้ความสำคัญต่อปัจจัยประสิทธิผลของการจัดการการเงินส่วนบุคคลภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดระนอง

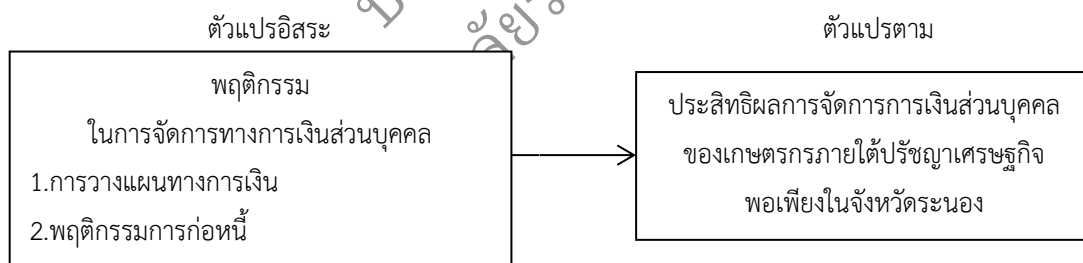
4. เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลและประสิทธิผลของการจัดการการเงินส่วนบุคคลภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดระนอง

สมมติฐานการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยไว้ ดังนี้
พฤติกรรมทางการเงินส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกรภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดระนอง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสภาพส่วนบุคคลของเกษตรกร พฤติกรรมทางการเงินส่วนบุคคล และประสิทธิผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกรภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดระนอง โดยมีประชากรของการวิจัย คือ เกษตรกรในจังหวัดระนอง ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 22,379 ราย ขณะที่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้มี 400 ราย มาจาก 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองระนอง อำเภอกะเปอร์ อำเภอละอุ่น อำเภอสุขสำราญ และอำเภอกระบุรี ส่วนระยะเวลาในการวิจัยครั้งนี้จะเก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรในจังหวัดระนองในช่วงเดือน พฤษภาคม – มิถุนายน พ.ศ.2563 ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทำให้สามารถสกัดปัจจัยตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ซึ่งประกอบด้วยประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ คือ พฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคล ได้แก่ การวางแผนทางการเงินและพฤติกรรมการก่อหนี้ สำหรับตัวแปรตามคือ ประสิทธิภาพของการจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกรภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดระนอง

รูปภาพแสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องของผู้วิจัยไม่ว่าจะมาจากตำรา หนังสือ เอกสาร วารสาร ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกรในจังหวัดระนอง พฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลและประสิทธิผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกรภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดระนอง เพื่อให้ได้มาแนวทางในการกำหนดขอบเขตของคำถามอย่างชัดเจนในแต่ละตัวแปร เพื่อสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัยในครั้งนี้ หลังจากได้แบบสอบถามฉบับร่างจะนำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและความถูกต้องของข้อความ จากนั้นจึงนำข้อเสนอแนะที่ได้รับกลับมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องอย่างเหมาะสม จากนั้นจึงนำแบบสอบถามฉบับร่างซึ่งเรียกว่าเครื่องมือในการวิจัยไปขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยของผู้วิจัยจำนวน 3 ท่าน

ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือดังกล่าวข้างต้นเพื่อวัดความเที่ยงตรงของเนื้อหาและสำนวนภาษาที่ใช้ หลังจากผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว จึงนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try Out) กับเกษตรกรในจังหวัดระนองจำนวนมากกว่า 30 รายหรือมากกว่า 10 % ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เพื่อตรวจสอบคุณภาพ ทั้งด้านความถูกต้อง (Validity) และด้านความเชื่อมั่น (Reliability) โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) เพื่อแสดงถึงการมีความน่าเชื่อถือได้ของเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล อย่างไรก็ตาม การเก็บรวบรวมข้อมูลสามารถกระทำได้ในหลายรูปแบบเพื่อช่วยให้ผู้วิจัยสามารถรวบรวมข้อมูลได้เร็วยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงพัฒนาแบบสอบถามในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์อีกทางหนึ่ง โดยใช้ Google form เพื่อจัดเก็บข้อมูลผ่านระบบออนไลน์และในขณะเดียวกันผู้วิจัยยังดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองเช่นกัน

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่มีทั้งคำถามแบบปลายปิด (Close-ended Question) และคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Question) ซึ่งจะสะท้อนถึงปัจจัยที่มีผลต่อการศึกษาความเป็นไปได้ของประสิทธิผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกรภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในจังหวัดระนอง ประกอบด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของเกษตรกรในจังหวัดระนอง แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคล แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นในลักษณะข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกรภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดระนอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ไปยังบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรในจังหวัดระนอง เมื่อได้รับหนังสือขอความอนุเคราะห์จึงเข้าพบเกษตรกรในจังหวัดระนองเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยจะดำเนินการอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องแก่เกษตรกรในจังหวัดระนองให้เข้าใจเพื่ออำนวยความสะดวกตามความเป็นจริงอย่างถูกต้อง ขณะเดียวกันหากเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ ผู้วิจัยจำเป็นต้องอธิบายรายละเอียดอย่างชัดเจนเพื่อชี้แจงให้ผู้ตอบสามารถให้คำตอบตามรูปแบบของแบบสอบถามทางอิเล็กทรอนิกส์ (Google form) จากนั้นผู้วิจัยจึงรวบรวมแบบสอบถามที่เก็บด้วยตนเองและเก็บจากการตอบแบบสอบถามในระบบออนไลน์เข้าด้วยกันรวมทั้งดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับในเบื้องต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้จะใช้สถิติขั้นพื้นฐาน (Descriptive Statistics Analysis) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยพิจารณาตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา อันประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพส่วนบุคคลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics Analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การวิเคราะห์ปัจจัยพฤติกรรมทางการเงินส่วนบุคคลโดยใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics Analysis) อันได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ต่อมาจะทำกรวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง (Factor Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหลายตัวและจัดกลุ่มข้อความคำถามของแต่ละตัวแปรให้ถูกต้อง

เพื่อที่จะนำข้อคำถามที่ถูกจัดกลุ่มใหม่เรียบร้อยแล้วอธิบายความหมายและความสำคัญของแต่ละประเด็นตัวแปรนั้นอย่างถูกต้องสมบูรณ์เช่นกันโดยเทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัยจะตรวจสอบความถูกต้องในการกำหนดความสำคัญหรือนำหนักให้กับตัวแปรนั่นเอง จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกรภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดระนอง โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์ความมีอิทธิพลของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีผลกระทบต่อตัวแปรตามนั้นก็คือประสิทธิภาพของการจัดการการเงินส่วนบุคคลและทดสอบสมมติฐานการวิจัยนี้ใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยถึงตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างไร

สรุปผลการวิจัย

การทดสอบความน่าเชื่อถือได้จากการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลจริงจากเกษตรกรในจังหวัดระนอง จำนวน 400 คน (คิดเป็นร้อยละ 100) พบว่าตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้รับค่า Cronbach's Alpha โดยรวมในระดับที่ผู้วิจัยสามารถยอมรับได้ (0.968) ขณะเดียวกันการวิเคราะห์และทดสอบข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ผ่านกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลสภาพส่วนบุคคลของเกษตรกรในจังหวัดระนอง

เกษตรกรในจังหวัดระนองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุระหว่าง 46 - 50 ปี โดยส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา ขณะที่สถานภาพทางการเงินของเกษตรกรในจังหวัดระนองส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนโดยประมาณ 10,001 - 15,000 บาท โดยเงินออมถัวเฉลี่ยต่อเดือนโดยประมาณของเกษตรกรมีมูลค่าน้อยกว่า 2,000 บาท ขณะที่มากถึง 1 ใน 3 ของเกษตรกรที่มีหนี้สินเกินกว่า 50,000 บาทซึ่งส่วนใหญ่เป็นหนี้ที่เกิดจากการใช้จ่ายในครัวเรือนและการประกอบอาชีพ ขณะที่ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของสภาพส่วนบุคคลกับประสิทธิภาพการจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกรภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดระนองพบว่า รายได้และหนี้สินมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกรภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดระนอง

2. การให้ความสำคัญต่อปัจจัยพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์ประเด็นพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคล พบว่า เกษตรกรในจังหวัดระนองให้ความสำคัญต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาใช้ในการดำเนินชีวิตเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวให้เกิดความพอเพียง ซึ่งนำไปสู่การมีพฤติกรรมการรู้จักอดออมเพื่อเก็บเงินไว้ใช้ในยามจำเป็น อีกทั้งยังมีสติคิดไตร่ตรองในการซื้อสินค้าและ/หรือบริการโดยไม่ก่อนที่จำเป็น รวมถึงมีการให้ความสำคัญต่ออำนาจเงินเพื่อการใช้จ่ายที่เหมาะสมและจัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างสม่ำเสมอเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการการเงิน

3. การให้ความสำคัญต่อปัจจัยประสิทธิภาพการจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกรภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดระนอง

ผลการวิเคราะห์ประเด็นประสิทธิภาพการจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกรภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดระนองพบว่าเกษตรกรในจังหวัดระนองยังให้ความสำคัญต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นอันดับหนึ่งซึ่งบ่งชี้ถึงการมีประสิทธิภาพประสิทธิภาพในการจัดการการเงินส่วนบุคคลที่ดีและมีเพียงพอต่อการดำเนินชีวิตที่สมฐานะตามที่มีสภาพคล่องที่นั่นเองนั่นหมายความว่าเกษตรกรในจังหวัดระนองให้ความสำคัญในทุกด้านของการจัดการการเงินส่วนบุคคลไม่ว่าจะเป็นการมีเงินออมไว้ใช้จ่ายในยามจำเป็นและการไม่ก่อภาระหนี้ที่ไม่จำเป็นรวมทั้งถึงเห็นถึงความสามารถในการชำระหนี้จากการก่อหนี้ของครัวเรือนและตนเองเช่นกัน

4. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลและประสิทธิภาพของการจัดการการเงินส่วนบุคคลภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดระนอง

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการจัดการการเงินส่วนบุคคลภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดระนอง ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งตัวแปรของพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลประกอบด้วย การวางแผนทางการเงินและพฤติกรรม การก่อหนี้มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการจัดการการเงินส่วนบุคคลภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดระนองโดยสามารถแสดงในรูปของสมการเชิงเส้น คือ $Y = 0.356 + 0.658 + 0.272$ โดยสมการเชิงเส้นนี้สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของการจัดการการเงินส่วนบุคคลภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดระนองได้อย่างถูกต้องและแม่นยำถึง 81.50% ส่วนอีก 18.50% อาจมีปัจจัยอื่นที่มีผลกระทบและมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน ขณะที่ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์เชิงบวกโดยตรงกับประสิทธิผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกรภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดระนอง ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.01

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ได้นำประเด็นสภาพส่วนบุคคลและพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลจากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้องใช้ในการทดสอบเพื่อค้นหาว่าปัจจัยใดมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกรภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดระนอง ซึ่งผลการวิจัยที่ได้รับอาจเหมือนหรือแตกต่างจากงานวิจัยของนักวิจัยท่านอื่น ดังการอภิปรายผลการวิจัยต่อไปนี้

1. ข้อมูลสภาพส่วนบุคคลของเกษตรกรในจังหวัดระนอง

ตามที่ได้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นเกษตรกรในจังหวัดระนองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุระหว่าง 46 - 50 ปี โดยส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมีมัธยมศึกษาซึ่งในปัจจุบันนั้นแรงงานภาคเกษตรเริ่มลดน้อยลงเนื่องจากแรงงานได้ทยอยออกไปแสวงหางานในอาชีพอื่นประกอบกับเทคโนโลยีที่เข้ามามีส่วนในด้านการเกษตรมากขึ้น ส่งผลให้แรงงานที่ทำการเกษตรมีสัดส่วนที่ลดลงอย่างต่อเนื่องขณะที่สถานการณ์ทางการเงินของเกษตรกรในจังหวัดระนองส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนโดยประมาณ 10,001 - 15,000 บาท แต่มีเงินออมถัวเฉลี่ยต่อเดือนโดยประมาณน้อยกว่า 2,000 บาท ซึ่งเป็นจำนวน 2 ใน 3 ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเงินออมไม่ถึง 2,000 บาท/เดือน ขณะเดียวกันเกษตรกรยังมีหนี้สินเป็นจำนวนเกือบถึง 1 ใน 3 ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีหนี้สินเกินกว่า 50,000 บาท แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรยังมีพฤติกรรมการใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดหนี้สูง อีกทั้งยังไม่ให้ความสำคัญต่อการเก็บออมเงินไว้ใช้ในอนาคตถึงแม้ว่าหนี้สินที่ก่อขึ้นนั้นกึ่งหนึ่งจะเป็นการก่อหนี้เพื่อมาใช้จ่ายในครัวเรือนและใช้ในการประกอบอาชีพก็ตามตามที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริยะ หาญพิชัย, (2563); อุษา อมรรักษ์วิจารณ์, (2560) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า หนี้สินของครัวเรือนเกษตรกรเกิดจากภาระค่าใช้จ่ายที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่รายได้ของเกษตรกรเองกลับมีรายได้น้อยและไม่แน่นอนเนื่องจากการความผันผวนของราคาผลผลิตทางการเกษตร เมื่อค่าใช้จ่ายมากกว่ารายรับย่อมไม่เหลือเงินเพื่อที่จะไว้เก็บออม แต่กลับต้องสร้างหนี้สินเพื่อมาใช้จ่ายเพื่อเสริมสภาพคล่องของครัวเรือน ขณะที่ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของสภาพส่วนบุคคลกับประสิทธิผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกรภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดระนอง พบว่า รายได้และหนี้สินมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกรภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดระนอง กล่าวคือ การที่เกษตรกรมีรายได้น้อยไม่สอดคล้องกับค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายนั้นแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรยังไม่มีความสามารถในการบริหารจัดการการเงินได้ ส่งผลให้เมื่อรายรับน้อยกว่ารายจ่าย เกษตรกรจึงจำเป็นต้องก่อหนี้เพื่อนำมาบริหาร สภาพคล่องในครัวเรือน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญลักษณ์ เกษญา ธีรวัตร ภูระธีรารัตน์ และอุบลวรรณ สุวรรณภูสิทธิ์, (2563) ซึ่งค้นพบว่า เกษตรกร

ควรจัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างจริงจังเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการการเงินอย่างเป็นระบบอันจะส่งผลให้เกษตรกรรู้ถึงสภาพการเงิน ของตนเองและสามารถบริหารจัดการได้ต่อไป

2. การให้ความสำคัญต่อปัจจัยพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์ประเด็นพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลและประสิทธิผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกรภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดระนองพบว่า เกษตรกรในจังหวัดระนองให้ความสำคัญต่อทุกประเด็นของพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เข้ามาใช้ในการดำเนินชีวิตเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวให้เกิดความพอเพียง ซึ่งนับเป็นรากฐานที่จะนำไปสู่การมีประสิทธิภาพประสิทธิผลของการจัดการการเงินส่วนบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของตรียาลักษณ์ เรืองรายและนันทินา หาสนทรี, (2563); เกศสุดา โภคานิตย์, (2562) ที่ค้นพบว่า การที่ได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันนั้น ส่งผลให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของความพอดีพอประมาณ ลดการใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ไม่ใช้จ่ายจนเกินตัว ซึ่งนำไปสู่การมีพฤติกรรมการรู้จักอดออมเพื่อเก็บเงินไว้ใช้ในยามจำเป็น ยามฉุกเฉิน เพื่อให้พร้อมรับมือกับเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต อีกทั้งยังมีสติคิดไตร่ตรองในการซื้อสินค้าและ/หรือบริการโดยไม่ก่อนที่ใช้จ่าย ไม่ใช้จ่ายไปตามกระแสนิยมและมีการวางแผนการใช้จ่ายเงินอย่างมีแบบแผน รวมถึงมีการให้ความสำคัญต่ออำนาจเงินเพื่อการใช้เงินที่เหมาะสมเฉพาะที่จำเป็น และจัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างสม่ำเสมอเพื่อใช้เป็นเครื่องมือใช้ในการบริหารจัดการการเงินที่จะทำให้เกษตรกรได้ทราบถึงรายรับรายจ่ายของตนเองและครอบครัวและนำเอาข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วาริพิน มงคลสมัย, (2561) ที่พบว่า หากทุกครัวเรือนมีการจัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างสม่ำเสมอจะสามารถช่วยให้เกษตรกรรู้ถึงรายรับรายจ่ายที่เกิดขึ้นจริงและหากนำมาใช้ในการวิเคราะห์รายรับรายจ่ายที่เกิดขึ้นจะทำให้เกษตรกรตระหนักถึงการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นและเพิ่มการออมเงินให้มากขึ้น

3. การให้ความสำคัญต่อปัจจัยประสิทธิผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกรภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดระนอง

ผลการวิเคราะห์ประเด็นปัจจัยประสิทธิผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกรภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดระนองพบว่าเกษตรกรในจังหวัดระนองให้ความสำคัญต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีซึ่งบ่งชี้ถึงการมีประสิทธิภาพประสิทธิผลในการจัดการการเงินส่วนบุคคลที่ดีและมีเพียงพอต่อการดำเนินชีวิตที่สมฐานะนั้นหมายความว่าเกษตรกรในจังหวัดระนองให้ความสำคัญในทุกด้านของการจัดการการเงินส่วนบุคคลไม่ว่าจะเป็นการมีเงินออมไว้ใช้จ่ายยามจำเป็นในอนาคตและการไม่ก่อภาระหนี้ที่ไม่จำเป็นซึ่งเป็นการยึดหลักความพอประมาณใช้จ่ายเท่าที่จำเป็นรวมทั้งเห็นถึงความสามารถในการชำระหนี้จากการก่อหนี้ของครัวเรือนและตนเองเช่นกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญาติินันท์ โคกมาและพิชิต รัชตพิบูลภพ, (2562); รุ่งนภา เฟ่งรุ่งเรืองวงษ์, (2561) ที่ค้นพบว่า การมีคุณภาพชีวิตที่ดีนั้นประกอบด้วยหลายองค์ประกอบรวมกันซึ่งรวมไปถึงการจัดการการเงินที่เหมาะสม มีความมั่นคงในชีวิตและสามารถสร้างความเข้มแข็งให้แก่ตนเองและครอบครัวได้

4. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลและประสิทธิผลของการจัดการการเงินส่วนบุคคลภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดระนอง

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการจัดการการเงินส่วนบุคคลภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดระนอง ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยประเด็นพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลไม่ว่าจะเป็นการวางแผนทางการเงินหรือพฤติกรรม การก่อหนี้ ต่างมีความสัมพันธ์เชิงบวกโดยตรงกับประสิทธิผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกรภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดระนอง ขณะที่ตัวแปรของพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลดังที่กล่าวไว้ข้างต้น

มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการจัดการการเงินส่วนบุคคลภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดระนอง นอกจากนี้ การวิจัยนี้ยังพบว่าสภาพส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกร ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดระนอง ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ประกอบด้วย รายได้และหนี้สิน มีความสัมพันธ์เชิงบวกโดยตรงและมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกรภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดระนองเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยประสิทธิผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกรภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในจังหวัดระนองนำไปสู่การได้ข้อเสนอแนะที่สำคัญให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องไม่ว่าภาครัฐหรือภาคเอกชน ในการส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถดำเนินชีวิตและมีคุณภาพทางการเงินส่วนบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในจังหวัดระนองให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะอยู่ 2 ลักษณะประกอบด้วย ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยเพื่อนำไปใช้ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรในจังหวัดระนองจะมีการจัดการการเงินส่วนบุคคลที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลนั้นเกษตรกรจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการวางแผนการใช้จ่ายซึ่งนับว่าเป็นส่วนสำคัญของการจัดการการเงินส่วนบุคคลซึ่งจะส่งผลไปยังพฤติกรรมการก่อหนี้ที่ซึ่งเมื่อเกษตรกรได้รับรู้ว่าตนเองมีรายรับ รายจ่ายเท่าใดก็จะสามารถประมาณการได้ว่าหนี้สินที่ตนกำลังจะก่อหนี้จะส่งผลเสียในอนาคตหรือไม่และข้อเสนอแนะ เพื่อการวิจัยต่อไป ที่ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า สมการที่ใช้วัดปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกรภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดระนองสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกรภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดระนองได้ร้อยละ 81.50 แสดงว่าอีกร้อยละ 18.50 เป็นปัจจัยอื่นที่มีนัยสำคัญที่ยังไม่ถูกค้นพบในการวิจัยนี้ ดังนั้น ผู้วิจัยจำเป็นต้องค้นหาปัจจัยเพิ่มขึ้นเพื่อการดำเนินการวิจัยในครั้งต่อไป เพื่อที่จะได้รับประเด็นปัจจัยที่ใช้ในการทดสอบกว้างมากยิ่งขึ้นและทำให้สมการที่ใช้ในการพยากรณ์ ประสิทธิผลการจัดการการเงินส่วนบุคคลของเกษตรกรภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดระนอง สามารถพยากรณ์ได้อย่างแม่นยำมากยิ่งขึ้นกว่าผลการวิจัยในครั้งนี้นั่นเอง

เอกสารอ้างอิง

- กวิน มุสิกกา สุขชนี เมธิโยธิน และบรรพต วิรุณราช. (2562). แนวทางการบริหารหนี้สินเกษตรกรไทย. **สันติศึกษาปริทรรศน์ มจร**, 7(1), 120-125.
- เกศสุตา โภคานิตย์. (2562). การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรอินทรีย์ ในจังหวัดชัยภูมิ. **วารสารวิชาการและการวิจัยมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**, 9(1), 50-56.
- ตรัยยาลักษณ์ เรืองราย และนันทินา หาสุนทร. (2563). ระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรภายในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. **ในการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 11 วันที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2563 (หน้า 828-836)**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ญาตินันท์ โคกมา และพิชิต รัชตพิบูลภพ. (2562). คุณภาพชีวิตของประชาชนที่สัมพันธ์กับความผูกพันต่อชุมชนอำเภอป่าตอง จังหวัดอุดรธานี. **วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต**, 16(1), 191-209.
- เพ็ญลักษณ์ เกษฎา ธีรวัตร ภูระธีรานรัชต์ และอุบลวรรณ สุวรรณภูสิทธิ์. (2563). แนวทางการพัฒนาการชำระหนี้ที่ค้างชำระหนี้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรรัตนบุรี จำกัด อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์. **วารสารวิจัยวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์**, 4(1), 14-26.

- มาริสสา ต่อทีฆะ. (2559). การศึกษาพฤติกรรมด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษา:กรณีศึกษา นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ. **เทคโนโลยีภาคใต้**, 9(2), 127-139.
- รุ่งนภา เฟ่งรุ่งเรืองวงษ์. (2561). คุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากร โรงเรียนการบิน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. **สังคมศาสตร์วิจัย**, 9(2), 209-215.
- วาริพิน มงคลสมัย. (2552). **งานวิจัยเรื่องการจัดการความรู้ทางบัญชีตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง**. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- วิกรม คำด้วงโรม. (2562). หลักธรรมในพระพุทธศาสนาสำหรับเกษตรกรภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. **มหาจุฬานาครทรรศน์**, 6(9), 4218-4229.
- สมนึก ชูปานกลีบ. (2560). การส่งเสริมให้นักศึกษาปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. **Veridian E-Journal**, 10(3), 2631-2640.
- สุพิชชา โชติกำจร และธัญกร อนุสรณ์พาณิชย์กุล. (2562). ภาวะความยากจนและคุณภาพชีวิตของครัวเรือนเกษตรกร ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์. **ราชภัฏเพชรบูรณ์สาร**, 21(1), 89-95.
- สุริยะ หาญพิชัย. (2563). หนังสือครีวเรือนเกษตรกรไทย : สถานภาพความรู้ปัจจุบันและข้อสังเกตบางประการ. **Journal of Modern Learning Development**, 5(2), 191-213.
- อมรพันธุ์ เปล่งงูเหลือม. (2559). ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอกะชตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ. **นวัตกรรมและการจัดการ**, 1(1), 78-85.
- อุษา อมรรชยาวิจารณ์. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ในระบบของประชาชนในอำเภอมืองชุมพร จังหวัดชุมพร. **Research and Development Journal Suan Sunandha Rajabhat University**, 9(1), 62-73.
- Greg McKeown. (2018). The disciplined Pursuit of Less. [Online]. Available : <https://crownpublishing.com/archives/news/essentialism-by-greg-mckeown>. [2562, November 28]
- Mohamad Fazli Sabri and Nurul Farhana Zakaria. (2015). The Influence of Financial Literacy, Money Attitude, Financial Strain and Financial Capability on Young Employees' Financial. **Social Sciences & Humanities**, 23(4), 827-848.